

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 11.03.2016r Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi oddalił powództwo (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. przeciwko (...) w W. o zapłatę kwoty 881,91 zł (pkt 1 wyroku) oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 197 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 2 wyroku).

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając orzeczenie sądu w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie:

1. przepisu postępowania w postaci:

a/ art. 233 § 1 kpc poprzez błędną ocenę dowodu w postaci decyzji pozwanej z dnia 5.06.2012r polegającą na uznaniu jej za jedynie modyfikację lub utrzymanie decyzji odmownej z dnia 25.07.2011r, a więc pochodną w stosunku do niej, w czym sąd meriti pominął jej merytoryczny charakter – uznanie odpowiedzialności wierzyciela i przyznanie częściowego odszkodowania, co w konsekwencji doprowadziło do uznania, iż decyzja z dnia 5.06.2012r nie przerwała biegu terminu przedawnienia i do oddalenia powództwa,

b/ art. 233 § 1 kpc poprzez brak wszechstronnej analizy orzecznictwa Sądu Najwyższego i sądów powszechnych odnośnie do przerwy biegu terminu przedawnienia uregulowanej w art. 819 § 4 kc, co mogło mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia poprzez pominięcie ugruntowanego w orzecznictwie poglądu o możliwości wielokrotnego przerywania biegu terminu przedawnienia dochodzonego w sprawie roszczenia, a w konsekwencji oddalenie powództwa z uwagi na stwierdzenie przedawnienia tegoż roszczenia,

2. prawa materialnego w postaci art. 819 § 4 kc poprzez błędną wykładnię wyrażającą się w przyjęciu, iż ustanowiona w tym przepisie przerwa biegu terminu przedawnienia może mieć za podstawę tylko pierwotną decyzję ubezpieczyciela w przedmiocie jego odpowiedzialności, co doprowadziło do niewłaściwego zastosowania tego przepisu i uznania, iż decyzja pozwanej z dnia 6.06.2012r nie przerywa biegu terminu przedawnienia, a konsekwencji do oddalenia powództwa.

Powołując się na powyższe uchybienia skarżący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania przed sądem I instancji oraz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego w obu postępowaniach według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwany żądał oddalenia apelacji powódki oraz zasądzenia na rzecz pozwanego kosztów postępowania II instancji.

Sąd Okręgowy zważył:

Za zasadny należało uznać zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. przepisu art. 819 § 4 kc poprzez jego błędną wykładnię. Sąd I instancji nieprawidłowo przyjął, że po wydaniu decyzji z dnia 25.07.2011r rozpoczął bieg trzyletni okres przedawnienia, w rozumieniu art. 819 § 4 kc, a późniejsze czynności i decyzje zakładu ubezpieczeń nie podlegały kwalifikacji jako kolejne zdarzenia prowadzące do przerywania biegu przedawnienia gdyż stanowiły wyłącznie działania strony, podejmowane na tle uprzednio wydanej decyzji merytorycznej ubezpieczyciela, której późniejsza modyfikacja albo utrzymanie nie mogło zmieniać ustawowych zasad przedawniania roszczeń.

Sąd Okręgowy podziela poglądy wyrażane w tym zakresie

w orzecznictwie Sądu Najwyższego i Sądu Apelacyjnego w Łodzi. Dopóki postępowanie likwidacyjne nie skończy się definitywnie, oświadczenie ubezpieczyciela nie nosi waloru oświadczenia kończącego to postępowanie. Zważywszy na wynikający z art. 16 ust. 3 ustawy z 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej obowiązek ubezpieczyciela informowania ubezpieczonego o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej, nie można przyjąć, że celem racjonalnego ustawodawcy było, by postępowanie sądowe musiało być niekiedy wszczęte przed złożeniem przez ubezpieczyciela definitywnego oświadczenia i zakończeniem postępowania likwidacyjnego. Bieg przedawnienia roszczenia o świadczenie do ubezpieczyciela rozpoczyna się po przerwie od dnia, w którym zgłaszający roszczenie lub zdarzenie otrzymał na piśmie od ubezpieczyciela kończące postępowanie likwidacyjne oświadczenie o przyznaniu lub odmowie świadczenia - art. 819 § 4 zdanie drugie kc (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20.11.2014r, V CSK 5/14).

Dostrzec przy tym należy, że art. 819 § 4 kc nie zawiera żadnego sformułowania, z którego można byłoby wywieść wniosek o braku możliwości wielokrotności przerywania biegu przedawnienia w sposób przewidziany w tym przepisie (tak Sąd Apelacyjny w Łodzi w uzasadnieniu wyroku z dnia 25.06.2015r, I ACa 104/15).

Pierwotne stanowisko pozwanego ubezpieczyciela, z dnia 25.07.2011r, zawiera odmowę przyznania odszkodowania z uwagi na niedostarczenie dokumentacji niezbędnej dla przeprowadzenia prawidłowego procesu likwidacji szkody. Następnie, jak wynika z akt szkodowych, wymagana dokumentacja została dostarczona, co pozwoliło wydać kolejne stanowisko, z dnia 5.06.2012r o uznaniu odpowiedzialności (...) za szkodę i przyznaniu odszkodowania w wysokości 3.834,38 zł. Zdaniem Sądu Okręgowego właśnie to drugie stanowisko, z dnia 5.06.2016r należy uznać za definitywne zakończenie postępowania likwidacyjnego. Argumenty podnoszone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, odnoszące się do sposobu liczenia terminu przedawnienia roszczeń, można byłoby podzielić jedynie w przypadku, gdyby na skutek podejmowania kolejnych działań przez poszkodowanego zakład ubezpieczeń po raz kolejny zajmował stanowisko, które nie różniło się od pierwotnego. Natomiast w przypadku zmiany decyzji merytorycznej, tak jak to miało miejsce w niniejszej sprawie, z decyzji odmownej na decyzję uznającą odpowiedzialność ubezpieczyciela, przyjmując trzeba, że wydanie późniejszego stanowiska ponownie przerwało bieg przedawnienia roszczeń. W konsekwencji - w dniu złożenia przedmiotowego pozwu (9.02.2015r) roszczenie dochodzone tym pozwem nie uległo jeszcze przedawnieniu.

Pomimo uznania słuszności argumentów podniesionych przez skarżącego apelacja podlegała oddaleniu. Wyrok Sądu I instancji jest bowiem prawidłowy, aczkolwiek z innych przyczyn niż wskazane w uzasadnieniu tego wyroku.

Jedyną okolicznością sporną w rozpatrywanej sprawie jest to czy przyznane odszkodowanie za wypadek komunikacyjny powinno być podwyższone o kwotę podatku VAT.

Na gruncie utrwalonego już orzecznictwa nie ma wątpliwości, że w niektórych przypadkach odszkodowanie z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody powinno być przyznane poszkodowanemu wraz z podatkiem VAT, a w niektórych – bez tego podatku. Decydujący jest status prawno-podatkowy poszkodowanego przejawiający się w możliwości obniżenia należnego podatku od towarów i usług o podatek naliczony, albo w braku takiej możliwości.

Odszkodowanie za szkodę poniesioną przez podatnika podatku VAT na skutek zniszczenia rzeczy, ustalone według ceny rzeczy, nie obejmuje podatku VAT mieszczącego się w tej cenie, w zakresie, w jakim poszkodowany może obniżyć należny od niego podatek o kwotę podatku naliczonego przy nabyciu rzeczy (tak Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 22 kwietnia 1997 roku, sygn. akt III CZP 14/97). Z kolei odszkodowanie przysługujące na podstawie umowy ubezpieczenia OC posiadacza pojazdu mechanicznego za szkodę powstałą w związku z ruchem tego pojazdu, ustalone według cen części zamiennych i usług, obejmuje kwotę podatku od towarów i usług (VAT) w zakresie, w jakim poszkodowany nie może obniżyć podatku należnego o kwotę podatku naliczonego (tak Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 17 maja 2007 roku, sygn. akt III CZP 150/06).

W okolicznościach rozpoznawanej sprawy uszkodzeniu uległ pojazd będący przedmiotem leasingu, na podstawie umowy zawartej pomiędzy

(...) Spółką Akcyjną w P. (jako leasingodawcą, finansującym), a (...)K. P. (jako leasingobiorcą, korzystającym). Leasingodawca jest podatnikiem podatku VAT, natomiast(...)będący leasingobiorcą – nie jest. Rozstrzygnięcie sprawy zależy zatem od odpowiedzi na pytanie który z ww podmiotów jest poszkodowanym.

Zdaniem Sądu Okręgowego w przypadku uszkodzenia pojazdu będącego przedmiotem leasingu za poszkodowanego należy uznać leasingodawcę. Nie może budzić wątpliwości, że przedmiot oddany do korzystania jest własnością firmy leasingowej (finansującego). W razie uszkodzenia tego przedmiotu szkoda powstaje w majątku leasingodawcy jako właściciela wobec czego to on jest uprawniony do otrzymania odszkodowania.

Powyższy pogląd znajduje potwierdzenie w postanowieniach załącznika B do umowy leasingu (k. 17), w której w pkt. 3.2 strony umowy leasingu postanowiły m.in., iż do odbioru odszkodowania uprawniony jest finansujący, który może co najwyżej upoważnić korzystającego do odbioru odszkodowania jeżeli ten wywiązuje się z umowy leasingu i nie zalega z płatnościami.

Zauważyć też trzeba, że nie ma racji skarżący wywodząc, iż pomiędzy leasingodawcą a firmą wykonującą naprawę nie doszło do zawarcia żadnego stosunku prawnego. To właśnie leasingodawca, (...) S.A. w P., był stroną umowy cesji wierzytelności zawartej

z powodową spółką w dniu 15.12.2014r, na mocy której przelał na (...) spółkę z o.o. swoją wierzytelność o wypłatę należnego odszkodowania

z tytułu szkody komunikacyjnej wobec pozwanego (...) jako odpowiedzialnego za wypłatę odszkodowania. Zgodnie z zasadą *nemo plus iuris in alium transferre potest quam ipse habet* powód jako cesjonariusz mógł nabyć uprawnienia do odszkodowania w większym zakresie niż przysługiwało ono cedentowi. Ponieważ poszkodowany (...) S.A. w P. jest podatnikiem podatku od towarów i usług – miał więc prawo obniżyć należny od niego podatek o kwotę podatku naliczonego przy wykonaniu usługi naprawy pojazdu. W konsekwencji należne mu odszkodowanie nie obejmuje kwoty podatku VAT.

Nie ma przy tym znaczenia, że faktura za naprawę pojazdu wystawiona została na korzystającego z przedmiotu leasingu – (...)K. P.. Możliwość wystawienia faktury w takim przypadku na leasingobiorcę przewidziana została w pkt. 3.2 załącznika B do umowy leasingu. Wolą stron nie może jednak zostać wyłączona ustawowa regulacja przewidująca, że odszkodowanie należy się podmiotowi będącemu poszkodowanym, tj. temu, w którym majątku szkoda została wyrządzona.

Z przytoczonych względów Sąd Okręgowy oddalił apelację jako bezzasadną, na podstawie art. 385 kpc.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 391 § 1 kpc. Na koszty te składają się koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym w wysokości 180 zł, określone stosownie do § 2 pkt 2 w związku z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r, poz. 1804).

SSO Beata SSO Tomasz SSR Agnieszka Bujnowicz-

Matysik Bajer Tomaszewska